

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра методів соціологічних досліджень

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана соціологічного факультету
В'ячеслав НІКУЛІН
_____ 2024 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз якісних даних

рівень вищої освіти - другий (магістерський)

спеціальність 054 - Соціологія

освітня програма - «Соціальні технології»

вид дисципліни - за вибором

факультет - соціологічний

2024/ 2025 навчальний рік

Протокол засідання вченої ради факультету: Протокол №9 від 26 червня 2024 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Профатілова Людмила Геннадіївна, старший викладач кафедри методів соціологічних досліджень соціологічного факультету

Програму схвалено на засіданні кафедри методів соціологічних досліджень
Протокол №12 від 24 червня 2024 р

Завідувачка кафедри методів
соціологічних досліджень

Ірина Кузіна

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Соціальні технології»

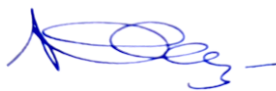
Гарант освітньої програми
«Соціальні технології»

Людмила Сокурянська

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету
Протокол №8 від 24 червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії

Юлія Сорока

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни "Аналіз якісних даних " складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів з спеціальності 054 – Соціологія, освітньої програми «Соціальні технології».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є «Методи аналізу якісних даних соціологічних та маркетингових досліджень».

Міждисциплінарні зв'язки: Методологія та організація соціологічних досліджень. Методи збору соціологічної інформації. Сучасні соціологічні теорії. Якісні методи в соціологічних дослідженнях.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових розділів:

1. Розділ 1. Основні підходи до аналізу текстових даних в рамках якісного підходу в соціології
2. Розділ 2. Аналіз якісних даних в маркетингових дослідженнях

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни " Аналіз якісних даних соціологічних та маркетингових досліджень " є

Ознайомлення студентів з різними підходами до аналізу якісних даних в соціологічних та маркетингових дослідженнях

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни " Аналіз якісних даних соціологічних та маркетингових досліджень " є оволодіння різноманітними техніками аналізу якісних даних та складення аналітичних звітів за результатами аналізу

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки
1-й
Семестр
1-й
Лекції
6 год.

Практичні, семінарські заняття
2 год.
Лабораторні заняття
год.
Самостійна робота
112 год.
Вид контролю
Екзамен

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

основні підходи та методи аналізу якісних даних таких як глибинні інтерв'ю, сфокусовані групові інтерв'ю, тексти спостережень в якісних дослідженнях, тексти мережі Інтернет тощо.

вміти :

структурувати текстові дані, застосовувати методи аналізу до якісних даних, виділяти наративні структури з текстових даних, складати аналітичні записки за результатами аналізу.

Вивчення даної дисципліни сприятиме формуванню наступних загальних компетентностей:

ЗК 01	Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 02	Здатність працювати автономно
ЗК 04	Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК 12	Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел

У результаті вивчення навчальної дисципліни повинно бути сформовано наступні фахові компетентностей:

ФК 5	Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами. Здатність зіставити методологію та результати різних соціологічних досліджень.
ФК 7	Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми. Відповідно до освітньо-професійної програми навчання студентів курс
ФК 8	Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.
ФК 9	Здатність застосувати соціологічний дослідницький інструментарій.
ФК 10	Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їхнє змістовне структурування й узагальнення.
ФК 11	Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціальні дані.

Відповідними програмними результатами навчання є здатність студентів:

ПРН 01	Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.
ПРН 06	Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук, у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями
ПРН 07	Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей
ПРН 08	Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

2.Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні підходи до аналізу текстових даних в рамках якісного підходу в соціології

Тема 1. Аналіз глибинних інтерв'ю. Методи аналізу: конденсація та категоризація даних. Сфери застосування. Основні процедури.

Тема 2 . Метод аналізу - нарративне структурування тексту. Сфери застосування. Основні процедури. Правила побудови нарративних історій. Види нарративів. Аналіз біографічних нарративних інтерв'ю . Політичний нарратив. Аналіз політичного наратива.

Розділ 2. Аналіз якісних даних в маркетингових дослідженнях

Тема 3. Аналіз даних фокус-групового дослідження. Основні процедури.

Тема 4. Наративний підхід у маркетингу. Бізнес наративи.

Тема 5. Огляд комп'ютерних програм в аналізі якісних даних.

Можливості використання ШІ в аналізі якісних даних.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
Розділ 1						
Тема 1.	13	2	1			10
Тема 2.	30					30
Розділ 2						
Тема 3.	25					25
Тема 4.	27	2				25
Тема 5.	25	2	1			22
Усього годин	120	6	2			112

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз глибинних інтерв'ю методами конденсації та категоризації даних	1
2	Основні можливості комп'ютерної програми аналізу якісних даних NVIVO. Структурування даних за допомогою програми, створення дерев-кодів. Можливості використання ШІ для структурування якісних даних	1
	Разом	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Розробити план аналізу запропонованих глибинних інтерв'ю. Структурувати тексти інтерв'ю та проаналізувати.	10
2	Розглянути наративи в соціології. Розглянути методи аналізу біографічних нарративних інтерв'ю. Політичні наративи, їхні особливості та способи аналізу.	30
3	Розглянути основні підходи до аналізу фокус-групових інтерв'ю.	25
5	Бізнес наративи. Правила створення та підходи до аналізу бізнес наративів.	25
6	Огляд програмного забезпечення для аналізу та структурування якісних даних. Можливості застосування ШІ для структурування якісних даних	22
	Разом	112

6. Методи навчання

Лекції Лекції з навчальної дисципліни «Аналіз якісних даних» спрямовані на розкриття основних схем та методів аналізу даних в якісному дослідженні. Пропонується огляд комп'ютерного забезпечення для аналізу якісних даних. Теоретичний матеріал супроводжується прикладами, які висвітлюють можливості застосування методів аналізу якісних даних в соціологічній практиці.

Практичні заняття

В рамках курсу « Аналіз якісних даних» на практичних заняттях передбачається відпрацювання основних процедур аналізу якісних даних - структурування текстів, кодування та класифікації.

виконання студентами низки практичних завдань. Такі завдання спрямовані на аналітичну роботу із застосуванням різноманітних аналітичних методик, не тільки із запропонованим матеріалом, а і з даними, що студенти мають підбирати самостійно для аналізу за заданою темою. Наприклад, тексти на політичну тематику для пошуку політичних наративів підбираються самостійно. Також практичні заняття спрямовані на освоєння комп'ютерної програми для аналізу якісних даних. Завдання, які ставляться в рамках практичних занять та самостійної роботи, відтворюють завдання, що постають в реальній дослідницькій практиці.

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу. Самостійна робота включає в себе підготовку до виконання контрольних робіт, відпрацювання навичок структурування якісних даних та написання аналітичних текстів за результатами застосування аналітичних процедур. Вся самостійна робота студента з даного курсу спрямована на аналітичну роботу із застосуванням різноманітних аналітичних методик, не тільки із запропонованим матеріалом, а і з даними, що студенти мають підбирати самостійно для аналізу за заданою темою.

7. Методи контролю

Контрольні роботи. Іспит.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольні роботи		Підсумковий семестровий контроль (іспит)	Сума
Розділ 1		Розділ 2			30	30	40	100
T1	T2	T4	T5	T6				

Схема нарахування балів

Впродовж семестру студенти виконують дві контрольні роботи, які є практично спрямованими.

1. Необхідно проаналізувати запропоноване глибинне інтерв'ю та написати аналітичний текст за результатом аналізу. Критерієм оцінки є адекватна схема аналізу та використання техніки, що відповідає цілі аналізу. Максимальний бал за контрольну роботу - 30 балів.

2. Аналіз бізнес наративів. Студенти самостійно обирають текст-історію будь-якої кампанії або бренду та аналізують із застосуванням наративного структурування. Метою аналізу є виділення наративу із даного тексту, тобто виокремлення «формули» успіху кампанії.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирьох рівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	Не зараховано

9. Іспит

Іспит проводиться у письмовій формі та має на меті перевірку засвоєння студентами теоретичного матеріалу.

Питання до іспиту:

1. Дані, що використовують у якісному дослідженні. Особливості аналізу даних в якісному дослідженні
2. Загальний підхід для аналізу якісних даних. Одиниці аналізу, щільний опис.
3. Кодування даних та класифікація.
4. Метод аналізу категоризація даних.
5. Метод аналізу конденсація смислів.
6. Наративний аналіз якісних даних.
7. Еклектичний підхід до аналізу якісних даних.
8. Види нарративів. Створення нарративних текстів.
9. Особливості політичного нарративу.
10. Аналіз політичних нарративів.
11. Бізнес наративи та особливості аналізу.
12. Основні етапи аналізу біографічного нарративного інтерв'ю
13. Основні етапи аналізу напівструктурованих інтерв'ю
14. Основні етапи аналізу фокус групових інтерв'ю
15. Які програмні продукти можна застосовувати для аналізу якісних даних?
16. Як ІІІ можна застосовувати для структурування якісних даних?

10. Рекомендована література

1. Богачевська І. Наратив «Армія. Мова. Віра» в консолідації українського суспільства воєнного часу. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*, 2023. № 47. С. 25–31. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.47.3>
2. С.Гречка. Наративні технології моделювання іміджу України в умовах інформаційно-психологічного протиборства// “Молодий вчений” №8 2020. - с. 183-189.
3. Олещук П. Біографічний наратив як складова політичного дискурсу. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. К., 2010. Вип. 20. С. 27-36.
4. Профатілова Л. Г. Можливості використання наративного аналізу в сучасному політичному дискурсі. // *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. Х: 2009.
5. Профатілова Л.Г., Домбровська І.А., Медяник А.П. Конструкт кривої біографічного процесу: досвід застосування в аналізі наративних інтерв'ю. *Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. Х.:2010.
6. Профатілова Л.Г. Можливості застосування комп'ютерних програм для аналізу якісних даних. // *Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві*. IV конгрес соціологічної асоціації України. Тези доповідей. Харків – 2021. С. 498-500.
7. Kvale S. (2007). *Interviews: An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. Sage Publications
8. Udo Kuckartz. *Qualitative Text Analysis: A Systematic Approach*. ICME-13 Monographs. Compendium for Early Career Researchers in Mathematics Education. Hamburg, 2017. P.181-199.
9. Matthew B. Miles, A. Michael Huberman, Johnny Saldana. *Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook*. SAGE Publications, 2013 - 408 p.
10. McAllum K., Fox, S., Simpson M., Unson C. A comparative tale of two methods: How thematic and narrative analyses author the data story differently. *Communication Research and Practice*. 2019. № 5(4), 358–375. DOI: <https://doi.org/10.1080/22041451.2019.1677068>

Інформаційні ресурси

Масиви текстової інформації. Тексти глибинних інтерв'ю. Стенограми фокус-груп. Програми політичних партій. Біографії політиків. Інформація з соціальних мереж.